

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

860. An exprimenda qualitas beneficiorum permutandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

strop.) admissio tamen resignationis non sit necessaria, & ad eam requiratur consensus Superioris, cujus est compermutata conferre; secus ac accidit in præsentatione, ad quam non requiritur consensus Superioris, seu Institutoris. Ad quod tamen dici facile posset, æque necessariò præstandum esse consensum dictæ resignationi, quæ sit permutationis gratiâ, dum adest causa legitima, evidens nempe Ecclesiæ utilitas, quàm admissio præsentationi.

Questio 860. An exprimenda qualitas beneficiorum permutandorum?

1. **R**espondeo primò pari modo: Dum permutatio expeditur per Ordinarium, opus non est exprimere dictas qualitates. Azor *loc. cit. Chok. p. 2. c. 4. n. 1.* citans Gamb. *in c. licet. n. 25. de rer. permut. in 6.* Quod ipsum tamen rectè limitat Chok. *loc. cit. c. 5. n. 7.* nisi esset beneficium, ad cuius titulum permutans fuit ordinatus; dicta enim qualitate non expressâ, permutationem fore nullam; eò quod à Trid. *sess. 21. c. 2.* cum decreto irritante exprimenda disponatur, quæ dispositio per æquipollens adimpleri nequit. Eadem habet Chok. *de permut. p. 3. c. 28.* ubi postquam *n. 1.* præmississet, pleurosque tenere, quòd decretum illud Trident. de faciendâ mentione in resignatione, quod ad illius beneficii titulum quis sit promotus, non extendat se ad permutationem ob diversitatem rationis, quia nimirum secus, ac contingit in resignatione (ubi resignans per consensum semel præstitum abdicat à se plenè jus & titulum beneficii, transferendo illum in Resignatarium) in permutatione beneficia non dicantur vacare (cujus tamen contrarium diximus supra) dum uterque habet jus in re, & quamdiu permutatio non est sortita effectum, jus & possessio remaneat penes permutantem, solèatque permutatio expediti cum conditione suspensiva, ut alter alterius beneficium assequatur; adeòque nec titulus, nec possessio auferatur à permutante, priusquam jus & titulus beneficii alterius sit ei quæsitus, & sic quoque cesset ratio finalis Concilii Trid. quæ erat, ne Clericus amisso beneficio cogatur mendicare: & quia id ipsum quoque resoluit S. Congreg. *in una Camerimensi. 1. Julii. 1593.* nimirum tutum esse in conscientia, qui beneficium, ad cuius titulum promotus, resignavit sine facta de eo mentione, dum aliud ex causa permutationis obtinuit, modò illud sit æquivalens primò. Uti hoc ipsum expressè tenet Garc. *p. 2. c. 5. n. 218.* ubi ait, faciendam illam mentionem, nisi permutatio sit æquivalens, ubi inquam post hæc omnia subjicit. Chok. *n. 6.* His tamen non obstantibus eadem S. Congreg. anno 1600. 25. Julii censuit, perinde faciendam esse mentionem tituli in permutatione, ac in resignatione; cum talis sit forma à Trid. præscripta, à qua non recedendum, consideratâ præsertim clausulâ irritante. citatque pro hoc Mantica. *de tacit. & ambig. contract. l. 25. tit. 7. n. 44.* Barbof. *de off. & pot. Ep. alleg. 19. n. 43.* & seipsum ad *reg. Cancell. 42. de consensu in resign. à n. 27.* Eandem limitationem habet Card. de Luc. *de benef. d. 41. n. 4. & 5.* ubi, quòd et si dictum Conciliare decretum in verbis loquatur tantùm de resignatione, attamen ex declarationibus S. Cong. receptum sit, locum etiam habere in permutationibus.

2. Respondeo secundò: Dum verò permutatio fit coram Papa, vel ejus legato de larere, necessariò faciendam mentionem de qualitatibus beneficiorum compermutandorum, aliàs de jure vel stylo

exprimendis, expressè asserit Garc. *loc. cit. n. 91. & 92.* Contrarium hic iterum sentientibus Federico, ejusque sequaciibus, *q. præced. citatis*, quantum est de jure, pro ut videre est apud Garc. *n. 93.* salvo tamen, etiam secundum hos AA. Stylo curiæ, & in hoc servantes contrarium. Quem etiam stylo hac in parte non levibus rationibus inniti asserit Azor; nempe quòd clericus idoneus ad unum beneficium, eo ipso non sit idoneus ad aliud; quique dignus est uno beneficio, non ideo sit dignus duobus, cum quibus sæpe unum permutatur, & qui meretur tenue, non hoc ipso meretur pingue. Sic etiam in specie exprimendum esse, quòd beneficium permutandum sit reservatum, si reservatum reservatione speciali secretâ; eò quod talis reservatio censetur facta in favorem certæ personæ, & Papa in dubio non præsumatur ulli velle præjudicare. Secus autem sit, dum reservatum reservatione generali. Sic, inquam, tradit Chok. *de permut. p. 2. c. 3. n. 1.* ex Gamb. *ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 45.* & Federic. *q. 4.*

3. Verùm limitanda principalis responsio, ita ut necessaria non sit dicta qualitatium expressio primò: Si permutatio facta motu proprio; eò quod per expressionem hujus clausulæ præsumatur Papa uti voluisse in sua concessione plenitudine potestatis, omnèsque defectus excludere, vel supplere, & quòd, ubi de manifesta voluntate Papæ constat, uti id constat per adjectam clausulam, cessare debeat omnis ulterior disputatio. Chok. *de permut. p. 2. c. 4. n. 4. & 5.* ubi etiam addit, quòd manifesta hæc voluntas hoc etiam operetur, etiam apparere posset, gratiam vel permutationem esse aliquo modo obtentam ad instantiam partis, modò hæc clausula *motus proprii* sit adjecta, quæ & tunc suum operatura sit effectum, ita ut perinde valeat, ac si facta fuisset purè motu proprio nemine sollicitante, nisi fortè, ut id ipsum limitat Chok. *n. 6.* Papa ipse declarasset, se concessisse ad instantiam partis, tum enim dicta clausula *motus proprii*, etiam scripta manu Papæ non operabitur.

4. Secundò: Si (et si non addit expressè dicta clausula *motus proprii*) ex literis permutationis colligi possit, Papam non fuisse nescium causæ permutationis, & qualitates beneficiorum; eò quòd tunc cesset dispositio Canonum, statuentium in imperationibus beneficiorum per Papam conferendorum, declarandam esse qualitatem eorundem. Chok. *cit. c. 4. n. 2.* citans *gl. in Clem. 1. de prob. argumento c. non potest. tit. eod. in 6.*

5. Tertio: Si (licet ex literis permutationis dicta scientia Papæ non appareat; quin et si appareret, Papam auctoritatem suam præstitisse permutationi ad supplicationem permutantium) qualitates beneficiorum essent exigui momenti, ut valor & similia, Chok. *loc. cit. n. 3.* citans Gamb. *ubi ante n. 139. in fine.* secus autem sit, seu permutatio non subsistat subtrita qualitate beneficii valde signanda, ut quòd beneficium compermutandum sit jurispatronatus laicalis; sit Ecclesia Cathedralis vel Collegiata, sit beneficium habens curam animarum, vel ad cuius titulum quis ordinatus, aliâve similis (quas Paris. *de resig. l. 10. q. 2. n. 20 & seq.* recenset) eò quòd Papam verisimiliter movere poterit eò non expediendam permutationem. Chok. *cit. c. 4. n. 2 & Gamb. loc. cit. apud Azor cit. q. 27. S. ceterum. in fine.*

6. Limitanda denique, ut omisâ mentione consanguinitatis inter compermutantes juxta stylo non

non causetur in permutatione subreptio; cum ea non ponderetur, nisi in provisionibus coram Ordinario faciendis. Cardin. de Luca de benef. d. 40. n. 16. Item ut exprimi non solet gravis ætas, vel mala valetudo unius ex compermutantibus, cum satis in hoc provifum fit per regulam Cancellariæ de viginti, seu de infirm. resign. Card. de Luca ibid. n. 17.

Quæstio 861. An igitur hæc Regula de infirm. resign. locum habeat in permutationibus tam factis coram Papa, quam factis coram Ordinario?

1. **R**espondeo ad primum: Habere illam locum in permutatione facta coram Papa, ita ut si resignans permutationis gratiâ moriatur intra viginti dies præstiti consensûs, beneficium illius permutatum alteri liberè conferri possit, si ve permutatio fuerit æqualis, si ve inæqualis. Chok. de permut. p. 1. c. 5. n. 1. & 2. citans Rebuff. in pr. in hanc reg. gl. 4. in princip. Paris. de resign. l. 12. q. 5. n. 15. Gonz. ad reg. gl. 14. n. 54. Wamel. To. 1. conf. 257. n. 12. & c. juxta fuit à nobis dicta supra, ubi, an infirmi resignare possint in favorem.

2. Respondeo ad secundum: Etiam locum habere illam, si fiat permutatio coram Ordinario, propter clara illius regula verba, quæ auctoritate, Chok. loc. cit. n. 7. Et licet ibi quoque dicat, sententiam oppositam videri satis plausibilem, & à multis viris doctis receptam, citans pro ea Boëtium Epo. in c. cum universorum. de rer. permut. n. 157. & auctorem Analyt. comment. ad hanc reg. n. 30. & seq. Addit tamen, se illam putare miuùs tutam, nisi Rotæ præjudiciis confirmetur.

Quæstio 862. An subsistat permutatio facta sub conditione, ut alter compermutantiū debita compermutantis solvat, vel expensis ab eo factis?

Respondeo: Dum debita hæc contracta sunt à beneficiario nomine Ecclesiæ, cui præest, si ve contemplatione beneficii in ejusdem meliorationem aut conservationem, subsistere permutationem citra ullam simoniæ labem; cum jam sit conditio, quæ tacite inest, seu onus, quod incumbit ipsi beneficiario, adeoque cujusunque ejus possessoris, etiam sine illius expressione ab eo solvendum. Illicitam verò esse, & simoniacam permutationem, cum dicta conditione seu pacto, si debita contracta à beneficiario suo nomine, aut in ejus rem & utilitatem conversa, sic inquam tradunt Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 31. Chok. p. 2. c. 19. n. 3. & taliter intelligendi Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 151. Federic. de perm. q. 39. dum simpliciter sine dicta distinctione tradunt, permutationem sub tali conditione licite fieri posse; eò quòd conditiones, quæ tacite insunt, in pactum deduci queant, et si addant, conditionem illam non esse exprimendam. Cum resignatio beneficii fieri debeat absque ullo pacto. Idem tenent Azor & Chok. de impensis, quas de suo Beneficiarius fecit in bonum beneficii, quòd fieri possit permutatio cum pacto illas refundendi. Verùm vide dicta de hoc supra, ubi de resignatione facta sub conditione, & simoniacæ.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Quæstio 863. An qualitas requisita in beneficiis aliis vacantibus, vel etiam onus afficiens beneficia aliter, quam ex resignatione facta permutationis gratiâ, requiratur quoque, & afficiat beneficia vacantia ex causa permutationis?

Respondeo affirmativè Garc. p. 11. c. 3. n. 6. citans Puteum decis. 331. & 338. Mohed. decis. 7. de concess. præb. constat ex dictis supra. Sicnamque beneficia patrimonialia in compermutante requirunt hanc qualitatem, ut sit de tali urbe, loco & c. Garc. ibid. n. 7. Sic requirunt certam ætatem, compermutari nequeunt, nisi cum habente illam ætatem. Paris. l. 4. q. 9. n. 25. sic (quod concernit alteram partem quæst. nempe onera, quibus obnoxium beneficium) privilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium, de quo in c. si propter. de rescrip. in 6. comprehendit quoque beneficia vacantia causâ permutationis. Garc. cit. c. 3. n. 8. citans Federic. sic Annatam deberi quoque ex beneficiis permutatis, eò quòd & hæc verè resignentur, vacent, & conferantur, tradit Azor p. 2. l. 7. c. 30. n. 10. citans Joan. And. & Archid. in cit. c. si propter.

Quæstio 864. An permutatio fieri possit per temporis intervalla?

Respondeo affirmativè. v. g. dum Titius coram Episcopo suo permutationis gratiâ dimittit beneficium suum, & dein priùs post menses aliquot recipit beneficium Caji sibi collatum, quod is habebat in alia diocesi, & dimiserat coram suo Episcopo. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 28. citans Feder. de permut. q. 11. Ubaldis eod. tr. n. 70. Rebuff. in pr. p. 3. tit. de permut. n. 36. Alium casum, in quo etiam resignatio per temporis intervalla separatur à collatione, vide supra, ubi, an in permutatione detur vera vacatio, & nova collatio. Unde jam etiam fit, ut dum beneficium à Titio dimissum, & Cajo collatum, Cajo ad dies, vel menses aliquot unà cum suo quietè possidet, eò quòd suum priùs dimittit, & Titio relinquere non poterat, v. g. propter absentiam sui Episcopi, tertius aliquis primùm illud Caji beneficium in Curia Romana impetrare nequeat, tanquam vacans per ademptionem secundi cum illo primo incompatibilis. Quia tamen beneficium, quod causâ permutationis dimittitur, vacare videatur, non tamen vacet vacatione, de qua in c. de multa, de præb. & secundum illud beneficium non datur Cajo, ut illud cum primo suo retineat, sed ut suum gratiâ Titii dimittat, ubi nactus ad hoc occasionem. Ita ferè Azor loc. cit. ex Rebuff. ubi ante n. 37.

Quæstio 865. Intra quod tempus expedienda permutatio, hoc est, facienda receptio resignationis talis mutæ, & collatio beneficiorum compermutatorum?

1. **R**espondeo primò: Certum tempus, intra quod beneficia compermutata conferri debeant à jure statutum non est. Azor loc. cit. n. 30. q. 2. Chok. de permut. p. 3. c. 17. Garc. p. 10. c. 4. n. 2. citans Federic. de permut. q. 29. Pet. de Ubaldis seu de Perusio eod. tr. p. 2. q. ult. n. 31. Selv. de benef. p. 3. q. 64. n. 2. & 3. Coral. de benef. p. 4. c. 1. n. 6. & c. contra Delphin. de jurep. l. 2. q. 11. tenentem, in beneficiis resignatis permutationis causâ habere quoque locum textum c. 2. de concess. præb. ubi ad conferendum

Mm 2